

Erityisavustukset hyvinvointialueiden, sopimuspalokuntien ja Ahvenanmaan kuntien kalustohankkeisiin vuodelle 2026

Taustaa kalustohankehausta

Palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n mukaan Palosuojelurahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, hyvinvointialueille ja sopimuspalokunnille (8.7.2022/617).

Palosuojelurahaston hallitus julisti 10.12.2025 pidetyssä kokouksessa kalustohankkeisiin kohdistuvan erityisavustushaun avattavaksi 18.12.2025 Haeavustuksia.fi-palvelussa. Palosuojelurahaston hallitus on tiedottanut asiasta hyvinvointialueita ja Ahvenanmaan maakunnan hallitusta 12.12.2025 lähetetyillä tiedotteilla.

Kalustohankkeiden vuoden 2026 hakuilmoituksen (16.12.2025) mukaan avustusta voidaan myöntää sopimuspalokunnille, hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja Ahvenanmaan kunnille ajoneuvohankintoihin tai muuhun erityiskalustoon.

Palosuojelurahasto voi avustaa vain sellaisia sopimuspalokuntien pelastusajoneuvohankintoja, jotka voidaan ajoneuvolain mukaisesti rekisteröidä pelastusautoksi. Sopimuspalokunnille voidaan myöntää avustusta ajoneuvolain (82/2021) 30 §:n perusteella kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvoihin tai miehistöautoon, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle. Avustusta voidaan myöntää hakehtojen mukaisen nostolava-auton nostimen tai muun vastaavan työvälineen lakisääteiseen perusteelliseen määräaikaistarkastukseen, joka on Valtioneuvoston asetuksen (403/2008 35 §) mukaisesti suoritettava viimeistään 10 vuoden kuluessa työvälineen ensimmäisestä käyttöönotosta.

Hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja Ahvenanmaan kunnat voivat hakea erityisavustusta kalustohankintojen kustannuksiin. Kaluston osalta yksikköhinnan tulee olla vähintään 40 000 euroa. Sopimuspalokunnat voivat hakea avustusta yli 20 000 euron (sis. alv) kalustohankkeisiin.

Myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista ja enintään ajoneuvotyypikohtaisen enimmäisavustuksen verran.

Enimmäisavustukset ovat vuonna 2026 seuraavanlaiset:

- Miehistö-, miehistö/ensivasteauto 25 000 euroa
- Kevytyksikkö (operatiivisessa käytössä oleva kärkiyksikkö, kevyt sammutusauto tai vastaava) 50 000 euroa
- Säiliöauto (ei miehistötilaa) 60 000 euroa
- Sammutusauto, säiliösammutusauto 70 000 euroa

- Nostolava-auto/raivausauto, palovene jne. 75 000 euroa

Avustusta ei myönnetä leasingrahoituksen kattamiseen, joten avustettavissa hankkeissa ei voi käyttää leasingrahoitusta rahoitusmuotona.

Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin (pelastustoimen) investointisuunnittelussa tulee noudattaa hyvinvointialuelain 611/2021 ja pelastustoimen järjestämislain 613/2021 säädöksiä sekä hyvinvointialueiden investointisuunnitelmien laadintaoppaan ohjeistuksia: <https://vm.fi/investoinnit>.

Valtionavustuslain 22 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun valtionavustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos valtionavustuksen saaja on 13 §:n vastaisesti luovuttanut toiselle omistus- tai hallintaoikeuden omaisuuteen, joka on hankittu valtionavustuksella. Valtionavustuslain 22 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteluiden (HE 63/2001) mukaan valtionapuviranomainen voi jättää valtionavustuksen perimättä takaisin silloin, kun omaisuutta käytetään omistus- tai hallintaoikeuden luovutuksesta huolimatta tavalla, jossa valtionavustuksen myöntämisen tarkoitus toteutuu.

Saapuneet hakemukset

Kalustohankehakemukset tuli toimittaa Palosuojaelurahastoon Haeavustuksia.fi-palvelussa 13.3.2026 klo 16.00 mennessä. Palosuojaelurahastoon toimitettiin määräaikaan mennessä 106 kalustohankehakemusta.

Kalustohankehakemukset toimitettiin 2.4.2026 lausuttaviksi Lupa- ja valvontavirastoon. Lupa- ja valvontaviraston tuli lausunnoissaan asettaa hakemukset perusteltuun kiireellisyysjärjestykseen ja toimittaa lausunto Palosuojaelurahastolle viimeistään 4.5.2026. Kaikki lausunnot toimitettiin määräajassa.

Vuoden 2025 kalustohankehakuun hakemuksia saapui 31 kappaletta, joten hakemusmäärä kasvoi 75 kappaleella. Merkittävimpänä selittävänä tekijänä hakemusmäärän kasvuun on vuoden kalustohaussa 2026 voimaan tullut muutos hyvinvointialueiden mahdollisuudesta hakea avustusta kaikkiin kalustohankintoihin. Vuosina 2023–2025 hyvinvointialueet ovat voineet hakea kalustoavustusta vain väestöhälyttimiin.

Ennen vuotta 2026 aluehallintovirastot antoivat lausunnot kalustohankkeista aluehallintovirastokohtaisesti, joita oli yhteensä kuusi. Vuoden 2026 alussa valtion aluehallinnon uudistuksessa koottiin valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen virastoon. Alueelliset aluehallintovirastot lakkautettiin ja muodostettiin valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto. Vuonna 2026 Lupa- ja valvontavirasto antoi alueelliset lausuntonsa kalustohankkeista pelastustoiminnan yhteistyöalueittain. Pelastustoiminnan yhteistyöalueita on yhteensä viisi: Etelä-Suomi, Sisä-Suomi, Länsi-Suomi, Itä-Suomi ja Pohjois-Suomi. Erikseen käsiteltiin Ahvenanmaan maakunnasta saapuneet hakemukset, joista Ahvenanmaan maakuntahallitus antoi lausunnot.

Päätös

Myönteinen kalustohankepäättös hyväksyttiin 45 hankkeeseen eli 42 %:iin hakemuksista (vuonna 2025: 94 %). Kielteinen päätös tehtiin 61 hankkeeseen. Myönteisistä kalustohankepäättöksistä 19 kpl tehtiin sopimuspalokuntien hankkeisiin ja 26 kpl hyvinvointialueiden hankkeisiin. Kielteinen päätös tehtiin 2 Ahvenanmaan kuntien hankkeeseen, 51 hyvinvointialueen hankkeeseen ja 8 sopimuspalokunnan hankkeeseen.

Myönnettävä avustus kalustohankkeisiin on yhteensä 2 232 115 euroa vuonna 2026 (vuonna 2025: 1 308 955 euroa). Sopimuspalokunnille myönnettävä osuus on 30,6 % (523 115 euroa) ja hyvinvointialueille 69,4 % (1 709 000 euroa).

Saapuneet hakemukset ja päätös vuonna 2026 myönnettävistä avustuksista jakautuvat seuraavasti:

<u>Pelastustoiminnan yhteistyöalue</u>	Saapuneet hakemukset	Myönteiset päätökset
Etelä-Suomi	26	16
Sisä-Suomi	20	12
Länsi-Suomi	12	5
Itä-Suomi	15	4
Pohjois-Suomi	31	8
Ahvenanmaan maakuntahallitus	2	0
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	106	45

Palosuojelurahaston hallituksen kokouksessa 6/2025 (10.12.2025) hyväksytyn Palosuojelurahaston vuoden 2026 tulostavoiteasiakirjan mukaan kalusto- ja rakennushankkeiden käyttösuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Vuoden 2026 käyttösuunnitelmassa kalusto- ja rakennushankeavustuksiin on varattu yhteensä 4 miljoonaa euroa, josta kalustohankkeille ja rakennushankkeille molemmille 2 miljoonaa euroa.

Palosuojelurahaston hallituksen 10.12.2025 hyväksymä kalustohankkeiden 2 000 000 euron käyttösuunnitelma ylittyy myönnettävien kalustoavustusten osalta 232 115 eurolla.

Rakennushankkeiden käyttösuunnitelma alittui 28.4.2026 pidetyssä kokouksessa 63 432 eurolla, joten ylitystä on sekä kalusto- että rakennushankkeet huomioiden yhteensä 168 683 euroa.

Tulostavoiteasiakirjassa todetaan, että hankkeiden alitoteutumisesta johtuva sitoumusten vapautuminen sekä mahdollisesta takaisinperinnästä tuloutuvat avustuseurot pyritään ottamaan huomioon suunnitelmavuoden avustusten jaossa.